

Vammaisen ja erityistä tukea tarvitsevan tie ammatilliseen koulutukseen ja työelämään

KUNTOUTUSPÄIVÄT 19.3.2010

Juhani Pirttiniemi
opetusneuvos, KT
Opetushallitus

Säädöstaustaa: L 631/1998

8§: Ammatillista erityisopetusta järjestetään ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja muissa oppilaitoksissa sekä oppisopimuskoulutuksena.

20§: Asianomainen ministeriö voi 9 §:n nojalla määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen järjestämisestä, erityisopetuksen yhteydessä annettavasta valmentavasta ja kuntouttavasta opetuksesta ja ohjauksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

Säädöstaustaa A 811/1998

8 § Opiskelijan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

8a § Vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus, jonka tavoitteena on valmentaa ja kuntouttaa ammatilliseen peruskoulutukseen siirtymistä varten tai mikäli siirtyminen ei ole mahdollista, tavoitteena on valmentaa ja kuntouttaa työhön ja itsenäiseen elämään.

Säädöstaustaa A 811/1998

10 §, 4. mom

Vammaisten opiskelijoiden valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa sekä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa koulutuksessa voidaan poiketa edellä olevista arvioinnin perusteista siten kuin opetushallituksen vahvistamissa opetussuunnitelman perusteissa määrätään.

Opiskelijan oikeudet

Koulutuksellinen tasa-arvo: ”Jokaisella opiskelijalla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua ammatilliseen koulutukseen ja sijoittua koulutuksen jälkeen työhön ja yhteiskuntaan täysivaltaisena kansalaisena”.

Opetuksen tavoitteet

Ammatillisessa erityisopetuksessa opetus on suunniteltava siten, että opiskelija mahdollisimman suuressa määrin saavuttaa saman pätevyyden kuin muussa ammatillisessa koulutuksessa.

Opetuksessa tulee keskittyä opiskelijan vahvojen osaamisalueiden tukemiseen, jotta hänelle taataan hyvät mahdollisuudet sijoittua työhön.

Opetus

Toteutetaan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti joko tavallisessa ammatillisessa oppilaitoksessa muiden ryhmien mukana tai vaikeammin vammaisten osalta erityisoppilaitoksessa.

Erityisoppilaitokset:

- valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus
- asiantuntija-apua muille oppilaitoksille
- muut tarvittavat tukitoimet ja kuntoutus

Opiskelijamäärät

Ammatillinen peruskoulutus yhteensä

Vuosi	Opisk.	Erityisopisk.	Prosenttiosuus
2007	141 389	14 389	10,2 %
2006	136 303	13 429	9,9 %
2005	133 563	12 244	9,2 %
2004	131 875	11 295	8,6 %
2003	131 357	10 523	8,0 %
2002	129 434	9 073	7,0 %

Opiskelijamäärät ja kustannukset

Ammatilliset erityisoppilaitokset

Vuosi	Opisk.	€opisk.
2007	4.976	21.650
2006	4.893	20.714
2005	4.847	21.208
2004	4.798	20.361
2003	4.684	19.640
2002	4.446	19.013

Ammatillisen erityisopetuksen kehittäminen

Opetusministeriön toimenpideohjelma 2004.

Tutkinnon perusteiden uusiminen 2009 ja 2010.

KESU 2007-2012: ”Erityisopetusta kehitetään siten, että erityisen tuen tarpeessa olevat opiskelevat pääsääntöisesti samoissa oppimisympäristöissä muiden opiskelijoiden kanssa”.

Ajankohtaista

Valtio luopui vuoden 2009 alussa ammatillisten Erityisoppilaitosten ylläpidosta –

Seurauksena aikaisempaa suuremmat erityisopetuksen järjestäjät.

Muiden oppilaitosten koulutusvastuut ovat lisääntyneet.

Ajankohtaista

Tutkintojen perusteiden uudistaminen 2009 ja 2010.

Työssäoppimisen ja näyttöjen vakiintuminen

Tutkintojen osien kautta opinnoissa ja työssä eteenpäin.

Aikuisten ammatillisen erityisopetuksen toimintamallien luominen ja ammatillisen koulutuksen vahvistaminen kokonaisuutena (ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton tutkinto).

Sosiaalisten (yhteiskunnallisten) yritysten laajentuminen

Aakkosista on alettava

Perusopetuksen ratkaisujen heijastuminen ammattikoulutukseen.

Perusopetusta koskevaan lainsäädäntöön on tulossa muutoksia: Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ohjaus ja seuranta on lisääntymässä

Nuorten ohjaus ja seuranta koulutuksen
nivelevaiheissa

Sekä ongelmatapauksissa korostuu. Hallintosektorit ylittävä ohjaus on edelleen haaste!